

Dosarul nr. 2ra-1527/21

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud: M. Frunze

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: N. Budăi, V. Mihaila, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Panova împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, intervenient accesoriu Dorin Poalelungi, cu privire la recunoașterea ca fiind ilicite acțiunile agentului constator, reprezentant al organului de drept și repararea prejudiciului moral cauzat,

împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 2 septembrie 2019, Tatiana Panova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la recunoașterea ca fiind ilicite acțiunile agentului constator, reprezentant al organului de drept și repararea prejudiciului moral cauzat.

La 14 ianuarie 2020, reclamanta Tatiana Panova a depus cerere de modificare, completare și concretizare cerințelor (f.d.24-29), prin care a solicitat:

- constatarea în temeiul art. 62 alin. (1) din Codul de procedură civilă coparticiparea procesuală obligatorie a Inspectoratului de Poliție Botanica a mun. Chișinău la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Panova împotriva Ministerului Justiției privind repararea echitabilă a prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organului de drept, în legătură cu condamnarea ilicită la răspundere contravențională pentru o faptă pe care nu am comis-o;

- atragerea în proces a Inspectoratului de Poliție Botanica a mun. Chișinău în calitate de copârât la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Tatiana Panova împotriva Ministerului Justiției privind repararea echitabilă a prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale organului de drept, în legătură cu condamnarea ilicită la răspundere contravențională pentru o faptă pe care nu am comis-o;

- admiterea acțiunii;

- recunoașterea în temeiul art. 1 și 2 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ca fiind ilicite, acțiunile agentului constator Dorin Poalelungi, reprezentant al organului de drept din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica a mun. Chișinău, la întocmirea în lipsa unui temei legal, în privința persoanei nevinovate Tatiana Panova a procesului-verbal cu privire la contravenție MAI 04 540500 din 29 decembrie 2018 pe faptul comiterii contravenției prevăzută de art. 354 din Codul contravențional;

- recunoașterea în temeiul art. 1 și 2 din Legea nr.1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor, de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ca fiind ilicite acțiunile agentului constator Dorin Poalelungi, reprezentant al organului de drept din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica a mun. Chișinău, la tragerea la răspundere contravențională a persoanei nevinovate Tatiana Panova în baza art.354 din Codul contravențional.

- în motivarea acțiunii, s-a indicat că la 29 noiembrie 2018, agentul constator Dorin Poalelungi din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica a mun. Chișinău a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă MAI 04 540500 pe faptul comiterii de către Tatiana Panova a pretensei contravenții administrative (huliganism nu prea grav) prevăzută de art. 354 din Codul contravențional.

Prin decizia unipersonală a agentului constator emisă la 29 noiembrie 2018, ora 16:10, Tatiana Panova a fost recunoscută culpabilă de comiterea pretensei contravenții administrative în baza art.354 din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 24 u.c., în sumă de 1 200 lei.

Nefiind de acord, Tatiana Panova a contestat în instanța de judecată procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă MAI 04 540500 din 29 noiembrie 2018 și decizia agentului constator Dorin Poalelungi din cadrul Inspectoratului de Poliție și a cerut anularea lor, ca fiind vădit ilegale, întocmite prin abuz de putere, soldată cu condamnarea ilicită la răspundere contravențională pentru o faptă pe care nu a comis-o.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 23 mai 2019 a fost admisă contestația depusă de Tatiana Panova și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă MAI 04 540500 din 29 noiembrie 2018 și decizia agentului constator din 29 noiembrie 2018, cu încetarea procesul contravențional în privința Tatiane Panova pornit în baza art. 354 din Codul contravențional pe motivul lipsei faptului contravenției.

Nefiind contestată, hotărârea a devenit irevocabilă la 10 iunie 2019.

S-a indicat că, abuzul de drept admis de agentul constator Dorin Poalelungi din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica, confirmă incontestabil violarea drepturilor legitime personale garantate de Constituție și de legislația în vigoare.

Iar, pentru reabilitarea drepturilor legitime personale violate cu rea-credință, reclamanta a fost nevoită să meargă în instanța de judecată competentă, pentru a-și dovedi nevinovăția.

Timpul pierdut la reabilitarea drepturilor legitime personale violate cu rea-credință de agentul constator Dorin Poalelungi în instanța de judecată, starea de frustrare și disconfortul emoțional în care s-a aflat și se află până în prezent, umilința la care a fost supusă, i-a cauzat suferințe psihice și un prejudiciu moral.

Prejudiciul moral rezultat din acțiunile ilicite ale agentului constator din cadrul Inspectoratului de Poliție Botanica, l-a estimat în mărime de 1 000 euro, echivalentul în lei moldovenești.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de Inspectoratul de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău în beneficiul Tatianei Panova suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Inspectoratul de Poliție Botanica a mun. Chișinău și Ministerul Justiției au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel, oferindu-le apelanților un termen rezonabil de 15 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune, prin intermediul biroului de audiență al Curții de Apel Chișinău, cererile de apel motivate.

Prin încheierea din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel declarată de Ministerul Justiției a fost restituită, din motivul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1).

La 19 ianuarie 2021, Inspectoratul de Poliție Botanica a mun. Chișinău a depus cerere de apel motivată.

Prin decizia din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Inspectoratul de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea deciziei emise, Colegiul instanței de apel a conchis că, prima instanță întemeiat a dispus încasarea sumei de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral de la Inspectoratul de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, care este rezonabilă în raport cu suferințele suportate de reclamantă în rezultatul întocmirii procesului verbal cu privire la contravenție, care a fost anulat ulterior de instanța de judecată.

A menționat că cerința cu privire la încasarea prejudiciului moral este întemeiată și corect a fost admisă parțial de către prima instanță, or, art. 13 alin. (j) al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, statuează expres că repararea prejudiciului specificat la art.7 lit. a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală

întreținut din bugetul local - din contul acestui buget. Prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe.

La 3 septembrie 2021, Inspectoratul de Poliție Botanică al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând să fie admis recursul, casată decizia și hotărârea, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului, a invocat că decizia este pasibilă de a fi casată în baza temeiurilor de recurs prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

A invocat că normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat și circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate sau elucidate pe deplin.

Art. 1 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, determină expres cine sunt subiecții faptului ilicit ce atrage răspunderea statului în baza acestei legi, astfel încât răspunderea patrimonială a statului pentru repararea prejudiciului material și moral, poate surveni doar în cazul cauzării acestui prejudiciu prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar agenții constatatori care fac parte din organele de menținere a ordinii publice, nu sunt subiecți ai acestui raport juridic.

Acțiunea de întocmire a procesului verbal cu privire la contravenție, reprezintă una din atribuțiile de serviciu ale agentului constator, la executarea cărora ultimul este obligat prin Lege, iar înlăturarea erorilor prin hotărâre judecătorească exceptă posibilitatea reparării prejudiciului.

Or, art. 6 din Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 prevede că dreptul la repararea prejudiciului în cazurile indicate în textul acestei norme survine în modul prevăzut de legea dată, respectiv în cazurile prevăzute de art. 3, inexistente în speță, având în vedere că anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional de către instanța de judecată, constituie un remediu compensatoriu eficient ce atrage satisfacție echitabilă pentru intimat.

Astfel, consideră că, deoarece temeiurile ce determină răspunderea statului în conformitate cu Legea sus menționată, sunt exhaustiv indicate la art. 3 în coroborare cu art. 6 al Legii, temeiuri ce nu se întrunesc în speță, pretențiile intimetei Tatiana Panova sunt nefondate și incorect au fost admise de către instanțele inferioare.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen, la 3 septembrie 2021, având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de către recurent la 16 iulie 2021 (f.d.182).

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată pentru cunoștință intimatei la 14 septembrie 2021, însă, până la data examinării admisibilității recursului, intimata nu a depus referință prin care să expună poziția.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230].

Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem, (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, §39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Botanică al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Inspectoratul de Poliție Botanică al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Dumitru Mardari